

Adnan Abdu-l-Qadir

U NJEGA SE LUDO ZAGLEDALA

serijal:
U OKRILJU BRAČNE LJUBAVI
knjiga br. 2

Naslov originala:

قد شغفها حبا

Qad šegafeha hubben

Knjiga br. 2

U njega se ludo zagledala

Serijal:

U okrilju bračne ljubavi

Autor:

Adnan Abdu-l-Qadir

Preveo:

Abdulvaris Ribo

Redaktura prijevoda:

**mr. Ahmed Purdić,
hfz. Fahrudin Haseljić**

Obrada:

Enis Brkić

Adnan Abdu-l-Qadir

U NJEGA SE LUDO ZAGLEDALA

Sarajevo, 2013

Predgovor

U ime Allaha, Svemilosnog, Samilosnog. Sva hvala pripada Allahu i neka je salavat i selam na Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, na njegovu porodicu i ashabe. Svjedočim da nema drugog boga osim Allaha i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik.

Ovo kratko djelo upućuje na izabrane načine i metode zbližavanja i osvajanja srca druge osobe, koje je moguće postići bez ijednog utrošenog feninga. Knjižicu sam pripremio nakon što sam uvidio da supružnicima nedostaje upravo ovaj segment bračne bliskosti. Pored njegove važnosti i njihovog nastojanja da ga steknu, on im ipak nedostaje, pa je stoga potrebno da ih neko uputi na njega.

Uzvišeni Allah je rekao:

"...i jedan od dokaza Njegovih je to što za vas, od vrste vaše, stvara žene da se uz njih smirite, i što izme|u vas uspostavlja ljubav i samilost, to su zaista pouke za ljude koji razmišljaju." (er-Rum, 21)

Porodica čiji su glavni stubovi, nakon takvaluka (bogobo-jaznosti), ljubav i međusobna samilost supružnika, dat će zrele i upotrebljive plodove. Ovakva porodica simbolizira ogroman dvorac koji je vrlo teško osvojiti i u koji je teško prodrijeti, jer među njenim članovima vladaju bliskost, altruizam, požrtvovanje i čvrste veze.

Stoga Uzvišeni Allah podstiče supružnike da učine sve što će ojačati međusobnu ljubav i samilost. Uzvišeni je rekao:

"I prema njima (suprugama) se lijepo ophodite."

(En-Nisa, 19)

I sam Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, posebno je preporučivao da pažnja, darežljivost i lijep odnos, prije svih, treba biti prema supruzi. U vezi s tim je i rekao: ***"Najbolji od vas su oni koji su najbolji prema svojim suprugama, a ja sam najbolji prema svojim suprugama."***¹ (Tirmizi)

Materijal za ovu knjižicu sakupio sam iz nekih pisanih djela koja govore o ovoj tematici, također i iz životopisa Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i prvih generacija musli-mana, kao i iz svojih životnih i znanstvenih iskustava.

Allah je taj koji daje uspjeh i upućuje na Pravi put.

Adnan Abdu-l-Qadir, 1422. h.g. / 2001. g.

¹ Tirmizi, *Sunen*, 3895. Albani ga je ocijenio kao sahih. Vidjeti: *Es-Silsiletu-l-ehadis es-sahiha*, 1174.

Samo ti ime izbjegavam

Halid, jedan od trojice prijatelja koji su zajedno putovali u Tursku, pripovijeda: "Jedne prilike nas trojica prijatelja putovali smo sa porodicama u Istanbul, svako u svom privatnom automobilu. Kada smo stigli do Istanbula, koristili smo trajekt kako bismo nastavili put do Burse. Moja dva prijatelja trajekt su napustili prije mene i nisu me sačekali, nego su sami nastavili put ka Bursi. Ja sam im to zamjerio i bilo mi je krivo. Kada sam stigao u hotel, u kojem smo se dogovorili da ćemo odsjesti, ugledao sam svoja dva prijatelja koja su me pretekla i već čekala red na sobe. Poselamio sam ih izdaleka, a oni su mi se nasmiješili. Prišao sam recepciji i pročitao da se recepcionar zove Kan. Obratio sam mu se i oslovio ga njegovim imenom, što ga je iznenadilo. Kazao sam mu da mi se sviđa njegovo ime, jer je to ime rijetko, a naročito u Turskoj. Pitao sam ga kako je odabrao to ime, zašto je sebi dao takvo ime i šta mu znači ime, a on mi je vrlo ljubazno počeo objašnjavati porijeklo svoga imena, te kako se sviđa ljudima i kako je rijetko ime, kao i kako je on zbog svoga imena postao poseban među ostalim svijetom. Nakon što je s tim završio, upitao me je šta mi treba. Dao mi je najbolju sobu u hotelu. Otišao sam do svoja dva prijatelja i pozdravio se s njima. Bili su vidno iznenađeni. Ušao sam u svoju sobu, a oni su još čekali u redu."

Čovjek voli da njegovo ime bude poznato i čuveno među ljudima, kako na dunjaluku tako i na ahiretu. Ime u arapskom jeziku i nosi naziv *ism*, ar. *sumuvv*, što znači uzvišenost, zbog toga što uzdiže onoga ko ga nosi, pa je tako svaki čovjek poznat po svome imenu. Zašto, recimo, žena ne bi istraživala značenje imena svoga muža, pa ako je rijetko i lijepo, da mu ga pojasni i izrazi svoje divljenje njegovom

imenu, a ako je ružno, da proguta tu gorčinu i da mu se blago obraća, te da potraži druge odlike njegovog imena, kao naprimjer, da sakupi imena velikana koji nose ime njenog muža i da ga obavijesti da njegovo ime nose ti i ti velikani. Na ovaj način trebao bi postupiti i muž.

Priča se da neka žena u jednoj arapskoj državi nije imala muške djece, nego samo žensku djecu. Rodila je desetero djece i silno je željela da rodi muško dijete, ali skoro da je u to izgubila nadu. Zavjetovala se da ako rodi muško dijete, da će mu ime dati lično kralj ili predsjednik države. Ubrzo joj je Uzvišeni Allah podario muško dijete. Bila je u nedoumici, kako doći do kralja, s obzirom da ona pripada običnom svijetu. Poslala je pismo jednom od šejhova, učenjaka, i o tome tražila njegovo mišljenje. On je odgovorio da će ubrzo ići u posjetu kralju i da će ga obavijestiti o njenom zavjetu. Šta se desilo? Kralj je dijete nazvao svojim imenom, dao mu veliku parcelu zemlje i poklonio mu novčani ček na kojem je bio veliki iznos novca.

Ljudi vole svoja imena i njima se ponose. Vole čak i osobe koje nose njihova imena. Uvažavati i poštivati ime supruge dokaz je ljubavi prema njoj, a isti slučaj je i sa mužem. Kajs je o svojoj Lejli spjevao:

Od imena volim samo ona koja su njenom imenu ista

Ili ona koja su mu slična ili su mu makar bliska.

Zašto ne bismo iznašli nove načine da jedni drugima cijenimo i uvažavamo imena? Saint Laurent (San Loran), Christian Dior (Kristijan Dior) i druge poznate marke, nisu ništa drugo do imena osoba data lijepim mirisima i parfemima koje su oni izumili. Šta bi smetalo da žena najljepšoj hrani

koju pripremi dadne ime svoga muža. Ne smijemo zaboraviti da su McDonalds (Mek Donalds) i Kentucky (Kentaki) restorani koji nose imena osoba.

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, jedne je prilike rekao Aiši, radijallahu anha: **"Ja znam kad si sa mnom zadovoljna, a znam i kad si na mene ljuta."** Aiša, radijallahu anha, upitala je: **"A kako to znaš?"** Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: **"Kad si sa mnom zadovoljna, kažeš: 'Ne, tako mi Muhammedovog Gospodara', a kad si na mene ljuta, kažeš: 'Ne, tako mi Ibrahimovog Gospodara'."** Na to je Aiša rekla: **"Tako je, tako mi Allaha, Allahov Poslaniče. Samo ti ime izbjegavam (bojkotujem)."**¹ (Buhari)

Zašto se žena ne bi zaklinjala Gospodarom svoga muža onako kako je činila Aiša, radijallahu anha, ali ne da se zaklinje svojim mužem, jer je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: **"Ko se zaklinje nekim drugim mimo Allaha, učinio je širk (pripisao Mu saučesnika)."**² (Ahmed)

Dvoje koji se vole uvijek pišu svoja imena jedno uz drugo, kako bi pokazali međusobnu ljubav i naklonost. Zašto i muž ne bi uz ženino ime ponekad napisao svoje ime, kako bi na taj način iskazao ovaj osjećaj? Žena bi trebala da muža što češće zove njemu najdražim imenima i nadimcima, jer ako tako bude postupala, tada će mu biti draža nego u bilo koje drugo vrijeme. Tako bi isto trebao postupati i sam muž. Omer b. El-Hattab, radijallahu anhu, rekao je: "Tri stvari će

¹ Buhari, *Sahih*, 5228, 6078; Muslim, *Sahih*, 2442, Ahmed ibn Hanbel, *Musned*, 23491, 23796 i 25250, Nesai, *Es-Sunenu-l-kubra*, 9111; Ebu Ja'la, *Musned*, 4893, 4894, i drugi.

² Tirmizi, *Sunen*, 1/290; Ebu Davud, *Sunen*, 3251; Ibn Hibban, *Sahih*, 1177; Hakim, *El-Mustedrek*, 4/297; Ahmed ibn Hanbel, *Musned*, 2/34, 67, 69, 86 i 125. Albani je hadis ocijenio kao sahih. Vidjeti: *Irvau-l-galil*, 2561.

doprinijeti da te tvoj brat iskreno voli: poselami ga kada ga sretnješ, napravi mu mjesto na sijelu i zovi ga njemu najdražim imenima.”

Zašto se muž ne bi malo poigrao i zabavljao sa imenom svoje supruge, tako što će je zvati odmila (skratiti ime), ili što će je zvati njenim imenom u deminutivu i to sve iz ljubaznosti prema njoj. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ponekad je Aišu, radijallahu anha, zvao riječima: “*Aiš*” (onaj ko je živ), a nekada bih je zvao imenom koje je opisivalo njenu ljepotu, zvao ju je po boji kože “*Humejra*” (Rumenkica) deminutiv od “*Hamra*” (Rumena).

Kada bi Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, čuo neko ime lijepog značenja, izražavao bi svoj optimizam. Tako, ako bi se neko od ashaba zvao Ibn Tab (Sin dobrote), on bi govorio: “I nama će biti dobro.” Tako bi i supružnici kroz značenje svojih imena trebali izražavati optimizam. Svi mi trebali bismo iznalaziti nove načine i metode uvažavanja i poštivanja tuđih imena i divljenja istim, kako bi Uzvišeni Allah zbližio naša srca.

Tako mi Allaha, nikada mu to neću zaboraviti!

Čovjek svakodnevno, prije nego što izađe iz kuće, staje pred ogledalo, sređuje i dotjeruje svoju odjeću, češlja kosu, gleda kakvo mu je lice, odjeća i stas. Tek nakon svega toga izlazi iz kuće. Isti je slučaj i sa ženom. Zašto? Miriše se, izabire odjeću i obuću koja mu najbolje odgovara. Zašto? Kada priča, stalno govori: “Ja sam uradio, ja sam dao, ja sam postigao, ja imam tu osobinu, ja i ja...” Vrlo često čovjek govori “ja sam”. Zbog čega? Zbog toga što je čovjek stvoren takvim da voli sebe i da sebi posvećuje pažnju. Zato ćeš naći da cijeni one ljude koji mu ukazuju pažnju, jer su učinili ono što on voli i čemu teži.

Kada sam imao devetnaest godina, u našu džamiju je dolazio jedan stariji čovjek, vrlo snažne građe. Bio je stari prijatelj moje porodice. Kad god bih ušao u džamiju, on bi me lijepo dočekaao, čak je i klanjao uz mene. Spominjao bi mi neke svoje uspomene sa mojom porodicom. Tako jednoga dana, prije izlaska sunca, dok sam se autom vozio kući, ugledao sam ovoga čovjeka kako mijenja kotač na svom automobilu. Skoro da je bio završio, pa sam pomislio da mu nije potrebna pomoć i zato se nisam ni zaustavio. Nastavio sam svoj put do kuće, a bio sam i veoma umoran. Od tada ovaj vrijedni čovjek niti me dočekuje u džamiji, niti me selami. Od tada je uvijek bio mrzovoljan, čak štaviše, na mene se nije ni osvrtao.

Ljudi vole one osobe koje im poklanjaju pažnju, pa makar im pomoć bila i nepotrebna. Žena neće uspjeti osim ako svome mužu bude poklanjala pažnju, kako bi kasnije uživala da je on cijeni. Isti je slučaj i sa mužem. Stajanje uz

muža u njemu najtežim momentima doprinijet će da sam muž korigira svoj odnos i pogled na ženu i da se u potpunosti promijeni.

U vrijeme Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, bio je jedan mladić jevrej koji je neprekidno uznemiravao Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i po putu mu stalno stavljao nešto što će ga uznemiravati. Jednoga dana Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije na putu vidio ništa što ga uznemirava, niti je vidio ovoga mladića. Kada je upitao za njega, rečeno mu je da je bolestan. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, otišao je da ga posjeti i zatekao ga na smrtnoj postelji. U posljednjim trenucima njegovog života Poslanik mu je predložio da izgovori šehadet, što je on i učinio i nakon toga dušu ispustio kao pripadnik islama. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kao što vidimo, promijenio je srce ovog jevrejskog mladića i to pažnjom koju mu je iskazao.

Hatidža, radijallahu anha, stala je uz Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i podržala ga kada mu je Džibril, alejhi-s-salam, prvi put došao sa Objavom i otišla sa njim do Vereke b. Nevfela da ga utješi. Ovo joj Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nikada nije zaboravio i zbog toga nije oženio drugu ženu sve dok Hatidža nije umrla. Stalno ju je spominjao po dobru, a kada bi čuo njenu sestru da je spominje, u njemu bi se pobudio spomen na nju, kada bi vidio njenu ogrlicu, u njegove bi misli navalile lijepe uspomene na nju. To je sve zbog stavova i pažnje koju je Hatidža pokazivala prema Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem. Ovakvi odnosi žene prema mužu uzrok su da se muž u svakom momentu sjeća lijepih uspomena sa svojom suprugom.

Bio je neki mladić koji je u grijehu prešao svaku mjeru. Nije bilo nijednog grijeha a da ga nije počinio, ni velikog ni malog. Ovaj mladić ispričao je priču o svom životu: "Bio je jedan čestit i vjeri privržen čovjek. Kada bi prolazio pored nas, mi bismo ga psovali i vrijeđali i ismijavali se međusobno zbog njegove brade i kratkih hlača. Jedne prilike bio sam na putovanju i nakon što sam se vratio, sastao sam se sa svojim prijateljima na dogovorenom mjestu. Kada je ovaj čestiti čovjek prošao pored nas, sa svojim prijateljima sam opet o njemu govorio nepristojne riječi. On je zaustavio auto i izašao, a mi smo bili spremni da se sa njim svađamo. U tom trenutku on me odjednom zagrlio i rekao mi: 'Hvala Allahu što si se vratio živ i zdrav.' Bio je vidno raspoložen što sam se vratio sa putovanja. Nedostajao sam mu i osjećao je radost samo što me vidi. Bio sam strašno postidjen, crte na licu su mi se promijenile. Nakon toga se poselamio i sa mojim ostalim prijateljima, pitajući ih o njihovom stanju, kao da nije čuo nijednu riječ koju smo o njemu izrekli. On je nastavio dalje, a mi smo se međusobno korili. Ovo je bio moj prvi korak ka uputi i nakon toga njegovim uzrokom sam pronašao pravi put."

Kada čovjek uđe u kuću i pita o službenim papirima ili nečemu drugom, žena ne bi trebala kazati: "Boga mi, ne znam, ti si ih zadnji uzimao", a zatim otići za svojim poslom, a muža ostaviti da ih sam traži. To može biti uzrok njihove međusobne svađe, jer tada on njoj kaže: "Ne, nego si ih ti zadnja uzela." Žena bi u ovoj situaciji trebala pokazati pažnju i odmah kazati: "Pusti me da ih potražim na tom i tom mjestu. Možda su ovdje ili su možda tamo." Treba ostaviti svoj posao i požuriti da ih potraži zajedno sa mužem, kako bi mu na taj način pokazala svoju pažnju i da joj je stalo do njega. Iskazivanje pažnje prema drugim ljudima, bez obzira u

kakvom su stanju ili na kakvoj su poziciji, povećat će njihovu ljubav prema nama. U vrijeme Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, živjela je jedna crna robinja koja je čistila Poslanikovu džamiju i iz nje uklanjala prljavštinu. Jednoga dana Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tražio ju je i pitao za nju. Kada su ga obavijestili da je ona umrla i da su joj klanjali dženazu i ukopali je, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Zašto me niste obavijestili, jer moj namaz je za njih (umrle) nur (svjetlost) u njihovim kaburima.” Zatim je otišao i klanjao joj dženazu. Ovim jednostavnim činom, kada se raspitao za ovu ženu, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, osvojio je srca drugih ljudi. Na ovaj način Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odnosio se prema ljudima.

Tako je jednom ugledao Esmu, Ebu Bekrovu kćerku, kako na glavi nosi tovar, pa ju je pozvao da je otprati i odvede do kuće, a za njega nije postojala bojazan da može u smutnju pasti. Ona se ipak zastidjela. Jednostavni potezi i postupci osvajaju ljudska srca. Šta fali da muž uzme telefon i nazove svoju suprugu, ispita se sa njom i izrazi svoju radost zbog toga što joj čuje glas. Ovaj postupak, iako je jednostavan i na prvi pogled beznačajan, ostavlja veliki trag na dušu i čini da lijepi odnosi između muža i žene dugo potraju. Ka‘b b. Malik, nakon što ga je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bojkotovao pedeset dana, zbog njegovog izostajanja iz Pohoda na Tebuk, i nakon što mu je Allah primio pokajanje, kazuje: “Otišao sam do Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u džamiju, a ashabi su sjedili. Tako mi Allaha, niko mi nije prišao osim Talhe. Ustao je, rukovao se i čestitao mi (zbog primljenog pokajanja). Tako mi Allaha, nikada mu to neću zaboraviti.” Ovaj slučaj je spominjao sve dok ga Allah nije uzeo Sebi.

Dok sam bio student, na fakultetu sam imao jednog prijatelja po imenu dr. Halid Seid. Bio je izuzetno plemenit čovjek. Oputovao je u Kanadu da nastavi školovanje. Nazvao sam ga dvije godine nakon njegovog odlaska, dok je još tamo studirao, a tada su bile prošle četiri godine otkako nismo imali nikakvog kontakta. Trinaest godina nakon što smo se zadnji put čuli, on je sreo moga brata – a sada je dekan na Kuvajtskom univerzitetu – i rekao mu: “Nikako ne mogu da zaboravim tvoga brata koji je nastavio održavati kontakt sa mnom nakon što su moji prijatelji prestali da me nazivaju.” Žena stalno traži i priželjkuje da se muž o njoj raspituje i smatra to veoma utjecajnim na nju, kako u negativnom, tako i u pozitivnom smislu. Tako je jedna žena, koja je govorila o mahanama svoga muža, rekla: “On se nikada ne raspituje o mom stanju, da li sam tužna ili zabrinuta, nego me ostavlja i uopće se ne raspituje o meni.”

*Neki Perzijanac je pozvao Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, na svadbenu gozbu, pa ga je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao: “A šta je sa ovom – **pokazujući na Aišu, radijallahu anha**”, tj. je li i ona pozvana. Perzijanac je rekao da nije, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao mu je: “**Onda neću ni ja**”³ (Muslim), tj. neću se odazvati tvom pozivu. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, nije htio ostaviti Aišu, radijallahu anha, bez hrane, dok on uživa u konzumiranju hrane i pića.*

Žena treba pokazati pažnju prema rodbini i roditeljima svoga muža. Zašto mu ponekad ne bi rekla: “Što ne bismo sedmično tvojim roditeljima poslali nešto hrane? Zašto ne bismo kupili hedije tvojim roditeljima? Gdje su ti prijatelji? Odavno ih nisi posjetio i pozvao na ručak kod nas u kuću.

³ Muslim, *Sahih*, 2379.

Dopusti mi da spremim kolače ili halvu, pa ponesi na sijelo. Ova djela i postupci su jednostavni i nisu zahtjevni, ali će, uz Allahovu dozvolu, zbližiti srca.

Stoga, neka svako od nas pokaže pažnju prema drugoj osobi.

Nježan dodir

Neki je mladić došao Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao mu: *“Allahov Poslaniče, dozvoli mi da učinim blud.”* Ljudi su nasrnuli na njega i otjerali ga. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: **“Približi se.”** On mu se malo primakao, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: **“Sjedi!”** On sjede, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upita ga: **“Da li bi ti volio da to neko učini sa tvojom majkom?”** *“Ne, tako mi Allaha! Allah mi dao da se za tebe žrtvujem!”*, odgovori on. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: **“Tako ni drugi ljudi ne bi željeli da se to čini sa njihovim majkama.”** **“Da li bi to volio svojoj kćerki?”**, upita ga Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. *“Ne, tako mi Allaha! Allah mi dao da se za tebe žrtvujem!”*, reče. **“Tako ni drugi ljudi ne bi željeli da se to čini sa njihovim kćerkama”**, reče mu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. **“Da li bi to volio svojoj sestri?”**, upita ga Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. *“Ne, tako mi Allaha! Allah mi dao da se za tebe žrtvujem!”*, odgovori ovaj čovjek. **“Tako ni drugi ljudi ne bi željeli da se to čini sa njihovim sestrama”**, reče mu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dalje ga upita: **“Da li bi to volio svojoj tetki po ocu?”** *“Ne, tako mi Allaha! Allah mi dao da se za tebe žrtvujem!”*, odgovori. **“Tako ni drugi ljudi ne bi željeli da se to čini sa njihovim tetkama”**, reče mu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. **“Da li bi to volio svojoj tetki po majci?”**, upita ga Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. *“Ne, tako mi Allaha! Allah mi dao da se za tebe žrtvujem!”*, odgovori ovaj mladić. **“Tako ni drugi ljudi ne bi željeli da se to čini sa njihovim tetkama”**, reče mu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. **Zatim je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, svoju ruku stavio na prsa ovog mladića i zamolio Allaha: “Allahu moj, oprosti**

mu njegov grijeh, očisti mu srce i sačuvaj ga od bluda!”
Nakon toga, mladić se nikada više nije ni osvrtao na zinaluk.⁴
(Ahmed)

Nježan dodir na srce i potiranje po prsima, u potpunosti će eliminirati suprotstavljanje i oštrinu, čak štaviše, učinit će da osoba zaboravi zbog čega je uopće došla. Isto tako, učinit će da saosjeća i da potpuno bude naklonjena za razgovor sa osobom koja joj je stavila svoju nježnu ruku na prsa, jer stavljanje ruke na prsa ustvari je stavljanje ruke na srce, koje je mjesto naklonosti, ljubavi i izvor volje i htijenja. Na taj način, kao da je njegova volja i htijenje pod potpunom kontrolom onoga koji je stavio ruku na prsa. Ovakav postupak djeluje na čišćenje srca kao magija (sihr) i uklanja sve nepoželjne osjećaje koji su obuzeli srce.

Ubejj b. Ka’b, radijallahu anhu, je rekao: ***“Dva čovjeka su ušla u džamiju i klanjala, a svaki od njih je učio Kur’an kiraetom koji sam ja osporavao. Obavijestio sam Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, o tome, pa im je naredio da pred njim uče. Obojica su učili i Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obojici je odobrio njihovo učenje. Ja sam to u svojoj duši snažno poricao, što mi se nije desilo ni u džahilijetu.”*** Kada je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, vidio šta je obuzelo Ubejja, stavio je svoju ruku na njegova prsa. O tome Ubejj kaže: ***“Ja sam se sav preznojio i kao da sam, iz strahopoštovanja, gledao Allaha Uzvišenog.”***⁵ (Muslim)

⁴ Ahmed, *Musned*, 21707; Bejheki, *Es-Sunenu-l-kubra*, /161; Šu’abul-iman, 5008; Taberani, *El-Mu’džemu-l-kebir*, 7679 i 7759. Albani ga je ocijenio kao sahih hadis. Vidjeti: Albani, *Es-Silsiletu-l-ehadis es-sahiha*, 1/369.

⁵ Muslim, *Sahih*, 3245.

Ovaj nježni dodir na srce mobilizirat će i okrenuti sve emocije prema tebi. Pogledaj u njegove oči i vidjet ćeš da se utapa u moru emocija. Mnogi ljudi, kada žele nekome čestitati uspješno obavljen zadatak ili posao, ili kada mu žele pomoći u nekom delikatnom pitanju, potapšu ga po leđima, iz razloga što taj postupak ostavlja ogroman utjecaj na druge. Ali, još veći utjecaj svakako ostavlja stavljanje ruke na prsa, jer to predstavlja podršku, ljubaznost, blagosivljanje i čestitanje. Ubejj b. Ka'b je rekao: *“Jedne prilike Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao me je: ‘O Ubejje, znaš li koji je ajet iz Allahove Knjige najveličanstveniji?’* Rekao sam: *‘Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju.’* Potom sam rekao: *‘Allahu la ilahe illa huve-l-hajju-l-kajjum.’* **On je stavio svoju ruku na moja prsa i rekao: ‘Čestitam ti na znanju, Ebu-l-Munzire’.**”⁶ (Muslim), tj. čestitam ti na tom preciznom znanju, a svojom rukom je potrao po njegovim prsima (srcu).

Ovo nimalo ne umanjuje utjecaj tapšanja po leđima. Prenosi se od Osmana b. Ebu El-‘Asa, radijallahu anhu, da je rekao: *“Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, jednom mi je naredio da predvodim narod u namazu. Ja sam mu rekao: ‘Allahov Poslaniče, osjećam nešto u prsima.’ Na to mi je Poslanik rekao: ‘Približi se!’ Nakon toga me posadio da sjedim pred njim, stavio je svoju ruku nasred mojih prsa, a zatim ju je stavio na leđa među plećke i onda mi naredio da predvodim ljude u namazu’.*” Tako je nestalo ono što je Osman osjećao u svojim prsima.⁷ (Muslim) Potiranje i tapšanje po leđima uklanja neprijatnost ili tjeskobu u srcu, a jača odlučnost i smjelost.

⁶ Muslim, *Sahih*, 812.

⁷ Muslim, *Sahih*, 435.

Stavljanje ruke na neki dio tijela ostavlja veliki trag na druge ljude.

Između mene i jednog brata vladala je neka otuđenost, a svaki od nas pokazivao je kao da među nama nema ničega što je uzrokovalo takvo stanje. Jednoga dana sjeo sam sa njim u njegov automobil i kada je stavio ruku na mjenjač, ja sam hitro i namjerno stavio svoju ruku na njegovu. On se tako uznemirio i zadrhtao, tako da se i dan-danas toga sjećam i kao da to i sada osjećam. Nakon nekoliko godina priznao mi je da je taj prijateljski dodir na njega ostavio snažan utisak i trag, prije nego sam bilo šta progovorio.

Bilježi Muslim⁸ od Abdullaha b. Mes'uda, radijallahu anhu, da je rekao: *"Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poučavao me je šta se uči na tešehhudu (sjedanju) – a moju je ruku držao svojim rukama – kao što me je poučavao nekoj suri iz Kur'ana."* Riječi koje se ne mogu zaboraviti i postupak koji trajno ostaje u sjećanju, i to samo zbog stavljanja ruke na ruku. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, silno je nastojao da svoju plemenitu ruku koristi u komuniciranju sa drugima i to u svim okolnostima. Nekada je svoju ruku stavljao ashabima iza vrata, a nekada je stavljao dlan na rame svoga sagovornika, kada je želio da mu uputi savjet. Abdullah b. Omer veli: *"Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, uzeo me za rame i rekao mi: 'Budi na dunjaluku kao stranac ili prolaznik'."* Abdullah b. Omer takav je i bio. Kada konja pomiluješ po glavi, on i pogne glavu, a isti slučaj je i sa mačkom, iako njihove emocije nisu kao ljudske, pa šta onda misliš kakav je slučaj sa čovjekom, a šta tek reći za dragu i blisku osobu.

⁸ Muslim, *Sahih*, 402.

Raspitivanje i pokazivanje interesovanja za tuđe brige

Dok je jedne prilike halifa Harun er-Rešid objedovao sa Džaferom el-Bermekijem, ovaj se nasmiješio. Halifa ga upita zbog čega se nasmijao, a on ga obavijesti da zaloga devinog mesa koji je halifa pojeo vrijedi četiristo hiljada dirhema, iz razloga što je halifa već odavno naredio da hrana koju jede ne smije biti bez devinog mesa, a od tada pa do objeda sa Džaferom halifa to meso nije ni okusio. Tako su od tog vremena pa do ovog momenta na devino meso utrošili četiristo hiljada dirhema. Kada je to čuo, halifa je zaplakao i odmah naredio da se postavi trpeza na koju će se pozvati siromasi, a i samim siromasima podijelio je veliki imetak. Međutim, halifa je cijeli dan bio zabrinut, sve dok kod njega nije ušao Ebu Jusuf el-Kadi i upitao ga što je zabrinut i tužan. Kada ga je halifa obavijestio o čemu se radi, Ebu Jusuf mu je rekao: “Vladaru pravovjernih, raduj se Allahovoj nagradi zbog imetka koji si utrošio za devino meso, a koje su siromašni pojeli u svim ovim proteklim danima, i zbog sadake koju ti je Allah omogućio da dadneš u ovom danu, i zbog strahopoštovanja prema Allahu, koje ti je On podario u ovome danu. Uzvišeni Allah je rekao: **‘A za onoga koji se stajanja pred Gospodarom svojim bojao, bit će dva perivoja’** (Er-Rahman, 46).” Halifa je nakon toga naredio da mu se dadne vrijedan poklon, učinio ga sebi bliskim i stekao je halifinu naklonost.

Ženino raspitivanje o muževim brigama i pružanje utjehe vodi do toga da muž postane vrlo intiman sa svojom suprugom, podstiče muža da traga za onim što će zadovoljiti njegovu suprugu i dovodi do međusobnog zbližavanja. Prvi korak ka ubistvu egipatskog stručnjaka za nuklearnu energiju Jahje el-Mušidda, koje je u Francuskoj izveo izraelski Mosad,

i uništenju iračkih nuklearnih reaktora bilo je postepeno zavođenje supruge iračkog nuklearnog stručnjaka Halima od strane Mosadove špijunke, kojoj je ova povjerila sve svoje brige i tuge. Na taj način suprug ovog nuklearnog stručnjaka, i pored svoje pažnje i opreza, stekla je puno povjerenje u ovu špijunku. Tako je špijunka uspjela doći do ključa od njene sobe, postaviti prislušne uređaje i kopirati tajne dokumente. Povrh toga, upoznala se i sa njenim mužem, iračkim nuklearnim stručnjakom, preko kojeg je ona, a time i Mosad, saznala vrijeme dolaska egipatskog nuklearnog stručnjaka Jahje el-Mušidda u Francusku, kao i to da će nuklearni reaktor biti poslan u Irak i tačno vrijeme slanja.

Postepeno priližavanje osobi koja je u brigama i podsticanje da otkrije svoje brige i ono što je tišti, uzrok je da zadobijemo njeno povjerenje, pa čak i ako nastoji da ne vjeruje drugima. Tako i supružnici treba da o ovome vode računa, makar to bilo i blagim riječima, kako bi jedno drugom pomogli u otklanjanju briga. Kada žena privoli muža da joj povjeri svoje brige i tuge, a zatim iskaže saosjećanje prema njegovom stanju, to u njemu stvara osjećaj zahvalnosti i duga koji mora odužiti. Žena će na taj način osvojiti njegovo srce i zadobiti njegovu ljubav i privrženost, a na isti način to će postići i muž.

Kada se Džibril, alejhi-s-selam, prvi put spustio Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, sa Objavom, Poslanik sallallahu alejhi ve sellem, vratio se kući i sav preplašen drhtao. Ušao je kod Hatidže i rekao joj: ***“Pokrijte me, pokrijte me!”*** Kada se smirio, Hatidža je uspjela da od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, sazna šta ga je to uplašilo i zabrinulo. Kada joj je rekao: ***“Bojim se za sebe”***, ona mu je odgovorila: “Ne, tako mi Allaha, Allah te nikada neće poniziti i osramotiti, jer ti održavaš rodbinske veze, gostoljubiv si,

pomažeš slabe, udjeljuješ siromasima i pomažeš istinu u svim prilikama.” Tako je Hatidža uspjela da mu odagna strah i da ga smiri. Odvela ga je do svoga amidžića Vereke b. Nevfela, koji ga je podržao. Ovim činom Hatidža je postala Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, tajnica koja je olakšavala njegove brige i sve neprijatnosti koje je doživljavao od svoga naroda, plemena Kurejš. Zbog toga ju je jako zavolio i za njenog života nije oženio drugu ženu. Imala je tu sreću i privilegiju da ju je Uzvišeni Allah poselamio, a selame joj je prenio Džibril, alejhis-selam. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, stalno ju je spominjao i iz vjernosti prema njoj nije oženio drugu ženu sve dok je Allah nije uzeo Sebi. Ostala je njegova tajnica sve do njegove smrti. Naslijedila ju je njena kćerka Fatima kojoj je povjerio tajnu koju nikome drugom mimo nje nije povjerio (vjerovatno se misli na nagovještaj Poslanikove smrti, nap. prev.).

Jedna od metoda koje pomažu da privolimo bračnog druga da nam se otvori i povjeri šta ga brine i muči jeste blago postupanje sa njim. Muavija b. Hakem es-Sulemi pripovijeda o događaju koji se zbio nedugo nakon njegovog primanja islama: *“Dok sam jedne prilike klanjao sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, jedan je čovjek kihnuo, a ja sam mu rekao: ‘Jerhamukellah’ (Allah ti se smilovao!) Ashabi me prostrijeliše pogledima, a ja rekoh: ‘Teško vam se! Zašto me tako gledate?’ Na to oni počеше da udaraju rukama po svojim bedrima, pa kad vidjeh da me ušutkuju, ušutio sam. Kada je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem – draži mi je i od oca i od majke – završio namaz – a ni prije ni poslije njega nisam vidio učitelja koji je ljepše podučavao od njega – Allaha mi, niti se namrgodio na mene, niti me udario, niti me izgrdio, samo je rekao: ‘Nije ispravno da se u namazu izgovori bilo šta od ljudskog*

govora, nego samo slavljenje i veličanje Allaha i učenje Kur'ana. Tada sam rekao: *'Allahov Poslaniče, među nama ima ljudi koji odlaze vračarima.'* On mi je rekao: ***'Ti im nemoj odlaziti.'*** Rekao sam: *'Među nama ima ljudi koji su sujevjerni.'* On mi je rekao: ***'To je ono što osjete u svojim prsima, i neka ih to nikako ne odvraća od djela koje su naumili (učiniti).'***" Pitao ga je o svemu što mu je naumpalo, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovarao mu je na sva pitanja.⁹ (Muslim)

Dvije trećine briga nestaje kada ih nekome saopćimo, razgovaramo o njima i otkrijemo ih drugima. Stoga supružnici trebaju nastojati održati vezu ljubavi i učvrstiti međusobnu naklonost.

⁹ Muslim, *Sahih*, 537.

Budi drag srcu

Kada je Džerir b. Abdullah el-Bedželi izašao iz Jemena i došao blizu Medine, rekao je: “Smirio sam svoju jahalicu i obukao odijelo, a zatim ušao u džamiju, a Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, držao je hutbu. Svi ljudi su u mene gledali. Čovjeku koji je bio do mene, rekao sam: ‘Allahov robe, je li Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, išta o meni govorio?’ Rekao je: ‘Da, spominjao te po najboljem. Dok je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, držao hutbu, iznenada je rekao: - S ove strane će vam ući jedan od najboljih stanovnika Jemena. Na njegovom licu se vidi trag od meleka’.” Džerir je rekao: “Zahvalio sam Uzvišenom Allahu na tome.”

Hvaliti nekoga u njegovoj odsutnosti vodi do toga da se onaj koji je pohvaljen veže za onoga koji ga je pohvalio i da se zbog toga osjeća zahvalnim, te uklanja zlobu koja je bila duboko skrivena u njegovim prsima. Između mene i jednog profesora na Kuvajtskom univerzitetu došlo je do razilaženja po nekim šerijatskim pitanjima, što je bio uzrok da smo se malo zavadili i udaljili jedan od drugog. Dok sam jedne prilike bio na sijelu, počelo se spominjati ime tog profesora i govoriti kako je učinio neko djelo oko čije se dozvoljenosti razilaze učenjaci. Ja sam profesora zbog tog čina branio, podržavao mišljenje koje je zastupao i odgovarao na argumente koji mu se suprotstavljaju. Nakon toga, kada bi me god vidio, zagrlio bi me i ljubazno pozdravio. Čuo sam da me je na svojim sijelima uvijek spominjao po dobru.

Tako isto, kada bi muž pohvalio svoju suprugu kod njenog brata ili rodbine, nakon što se ona naljuti ili dođe do prekidanja odnosa, vidio bi kako ona žuri da se vrati svome

mužu. Iskrena pohvala pred ljudima ili pred onima koji su ugledni – kada nije prisutan onaj ko se hvali –dovest će do toga da onaj ko hvali, nakon što je bio nepodnošljiv, postane drag srcu onoga ko je pohvaljen. Hadždžadž nije podnosio Zijada b. Amra i kada je Zijad došao kod halife Abdul-Melika b. Mervana, rekao mu je: “Vladaru pravovjernih, Hadždžadž je tvoja sablja koja ne odskače, tvoja strijela koja ne promašuje i tvoj sluga koji se, kada si ti u pitanju, ničijeg prigovora ne boji.” Nakon toga Hadždžadžovom srcu niko nije bio draži od njega.

Kada žena primijeti da je njen muž slabo podnosi, neka požuri da ga pohvali kad je odsutan, pred njegovom majkom i ocem i pred suprugama njegovih prijatelja, koje će to svakako prenijeti svojim muževima, a tako će pohvala stići i do njenog muža, pa će se izgubljena bliskost vratiti među supružnike.

Kako si samo prekrasna

U Mekki je nekada živjela jedna veoma lijepa udata žena. Jednoga dana gledala je svoje lice u ogledalu i rekla svome mužu: “Šta misliš, da li postoji iko ko bi vidio ovo lice a da ne bi pao u iskušenje?” Odgovorio je: “Da.” Upitala je: “A ko je on?” “Ubejd b. Umejr”, odgovorio je. “Dozvoli mi da odem do njega i da ga zavedem”, rekla je ona. “Dozvoljavam ti”, reče joj muž. Kada je došla kod Ubejda, postavila se tako kao da ga želi nešto pitati, te su se izdvojili u jedan kraj Mesdžidu-l-harama, a ona je otkrila svoje lice koje je zasjalo kao mjesec. On joj reče: “Šta želiš, Allahova robinjo!” “Ja sam u tebe zaljubljena, pa vidi šta ćeš?”, reče mu ona.

On reče: “Ja ću te nešto upitati, pa ako mi iskreno odgovoriš, vidjet ću šta ću sa tvojim slučajem.” Ona reče: “O

čemu god me upitaš, ja ću ti iskreno odgovoriti.” On je upita: “Reci mi, da ti je došao Melek smrti da ti uzme dušu, da li bi bila sretna da sam sada udovoljio tvojoj potrebi?” “Ne, tako mi Allaha”, odgovori ona. On reče: “Istinu si rekla.”

Ponovo je upita: “Da su donesene vage (mizani) za djela i ti dovedena, pa ne znaš šta će prevagnuti, dobro ili zlo, bi li tada bila sretna da sam sada udovoljio tvojoj potrebi?” “Ne, tako mi Allaha”, odgovori ona. On reče: “Istinu si rekla.”

“Da si stala pred Allaha da te pita za tvoja djela, da li bi bila sretna da sam udovoljio tvojoj potrebi?” “Ne, tako mi Allaha”, odgovori ona. On reče: “Istinu si rekla.”

Na kraju joj reče: “Boj se Allaha, o Allahova robinjo. Allah te obasuo mnogim blagodatima i mnogo dobra ti darovao.”

Nakon toga ona se vratila svome mužu, a on ju je upitao: “Šta si učinila?” Ona mu reče: “Mi smo besposleni i dokoni!” Zatim se posvetila postu i ibadetu.

Ovaj uvaženi učenjak svoj je razgovor završio hvaljenjem ove žene, kada je rekao: “Allah te obasuo mnogim blagodatima i mnogo dobra ti darovao.” Ove je riječi izrekao čovjek, potpuni stranac, kojeg je ona došla da izazove, pa je u potpunosti promijenio njeno stanje. Šta bi tek bilo da te riječi dođu od njenog dragog muža, koji je blizak njenom srcu! Kaži svojoj supruzi da si zanesen njenim šarmom i privlačnošću, pa ćeš vidjeti da će te riječi polučiti uspjeh i plodove na koje nisi ni računao. Čestitaj sebi brak sa ženom koja je objedinila sve te lijepe osobine, pa ćeš biti svjedokom vidljivog napretka u međusobnim odnosima, kao i u osobinama za koje je pohvaljena.

Neki je rob došao Abdullahu b. Džaferu b. Ebu Talibu, pohvalio ga i nahvalio, a on je naredio da mu se dadne dosta novaca, odjeće i jahalica.

Zato svaki muž treba da svojoj supruzi kaže nekoliko toplih riječi koje će joj pokazati da je voli i koje će na nju djelovati poput sihra ili magije, tako da će se na sve odazivati, bez dvoumljenja, i u ispunjenje njegovih želja uložiti će sve što je u njenim mogućnostima. Kada su Kurejševici uznemiravali ashabe u Mekki, ovi su učinili hidžru u Abesiniju. Pripadnici plemena Kurejš poslali su Nedžašiji dva izaslanika koji su bili njegovi prijatelji. Oni su otišli Nedžašiji noseći skupocjene poklone i tražeći od Nedžašije da ashabe vrati odakle su i došli. Nedžašija je tražio da se dovedu i ashabi ispred kojih je govorio Džafer b. Ebu Talib, koji je objasnio čemu poziva Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, i obavijestio ga kako ih Kurejševici zlostavljaju. Na kraju svog govora Džafer je pohvalio Nedžašiju i rekao: “Kada su nas nadvladali, nepravdu nam učinili, prostor nam skućili i upleli se između nas i naše vjere, mi smo došli u tvoju zemlju i izabrali tebe mimo svih drugih, iz želje da budemo pod tvojom zaštitom i u nadi da nam kod tebe, vladaru, neće biti učinjena nepravda.” Nedžašija im je na to rekao: “Idite, na pravom ste putu”, a zatim je Kurejševicima rekao: “Ne, tako mi Allaha, neću vam ih vratiti.” Na to su svećenici i patrijarsi, nezadovoljni njegovom odlukom, počeli gundati, a on im je rekao: “Samo vi gundajte.”

Iskrena pohvala i uvažavanje učinit će drugu stranu spremnom da radi tebe podnosi sve nevolje i boli. Iskrena hvala i pohvala učinit će da se žena pridržava i ponaša u skladu sa svojstvima zbog kojih zaslužuje pohvalu i da nastoji eliminirati svoje nedostatke.

Kada je Ka'b b. Malik izostao iz Bitke na Tebuku i kada se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, vratio, došli su mu munafici i počeli da iznose lažne isprike. Zatim mu je došao Ka'b b. Malik i rekao: *"Allahov Poslaniče, tako mi Allaha, ja nisam imao nikakvog opravdanja. Tako mi Allaha, bio sam u najjačem i najboljem stanju."* Na to mu Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: ***"Što se ovoga tiče, on je rekao istinu. Ustani i idi dok ti Allah ne presudi."*** Ove riječi: *"Što se ovoga tiče, on je rekao istinu"*, ostavile su dubok trag na Ka'ba, što mu je olakšalo da podnese bojkot od strane Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kojemu su ashabi bili najdraži ljudi. Čak ga je i njegova žena izbjegavala, kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zatražio od nje da ga ostavi bez razvoda, dok Allah o njemu ne donese Svoj sud. U takvom stanju čak mu je došlo i pismo od vladara Gassana u kojem ga je pozvao u svoju zemlju i ponudio mu važan položaj, međutim Ka'b je to pismo zapalio, dok mu na kraju sa nebesa nije obznanjeno da je njegovo pokajanje primljeno. Nakon toga Ka'b je Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: *"Allahov Poslaniče, Allah me spasio samo zbog moje iskrenosti, a od moga pokajanja jeste i to da ću dokle god sam živ govoriti samo istinu."*¹⁰ (Buhari)

Zašto muž ne bi uvijek pohvalio ženin način pripremanja i kuhanja hrane, i umjesto da njeno kuhanje poredi sa kuhanjem svoje majke ili sestre ili pak bratove žene, treba da se zadovolji time da kaže kako "hrana danas nije savršena kao što sam navikao od tebe".

Iskrena pohvala učinit će da druga osoba osjeća da je vrijedna i važna.

¹⁰ Buhari, *Sahih*, 3278; Muslim, *Sahih*, 2769.

Jemenski vladar je jedne prilike u Mekku poslao deset deva i naredio da ih zakolje najmoćniji pripadnik plemena Kurejš. Ove deve su stajale kod Kabe i niko im se nije usudio prići. Uto izađe Ebu Sufjan iz svoje kuće, priđe devama i zakla ih, te obznani prisutnima da je on najmoćniji mladić Kurejša. Zatim mu priđe Ebu Talib, njegov amidžić, i reče: “Zar si ti najmoćniji Kurejšević?!” Na to mu Ebu Sufjan odgovori: “Kome si ti amidžić, on je zaista uz tvoju moć moćan!” Na to se Ebu Talib nasmija. Nakon toga priđe mu Utbe b. Rebi‘a, otac Ebu Sufjanove supruge Hind, i reče mu: “Zar si ti najmoćniji Kurejšević?!” “Ko je tvoj zet, on je zaista uz tvoju moć moćan”, reče mu Ebu Sufjan. Utbe se nasmija i ode zadovoljan.

Ako svom bračnom drugu izraziš divljenje na njegovom ahlaku, postignućima i osobinama, i povedeš razgovor o tome, on će sate i sate provoditi s tobom. Čak i ako je u njegovim prsima i srcu bilo tjeskobe i zlovolje, ona će nestati i prerasti u zadovoljstvo.

Uzbudljiv razgovor medju supružnicima

Jedne prilike bio sam na hadždžu i dok sam se nalazio na Mini, vidio sam grupu ljudi na obližnjem brdu. Popeo sam se do njih i ugledao nekog mladića, bijelog tena i izrazito lijepa lica, kroz koje je probijalo žutilo. Bio je veoma mršav. Ljudi koji su bili s njim pridržavali su ga. Ja sam ih upitao: “Zašto ga pridržavate?” Rekli su mi: “Bojimo se da sebi ne učini nešto što će ga uništiti.” Ja sam ga čuo kako im govori: “Pustite me da udišem vjetar iz Nedžda.” Upitao sam: “Ko je ovaj?” Rekoše mi: “Kajs b. El-Meluh, Medžnun Lejla (zaljubljenik u Lejlu iz Nedžda).” Neko od njih mi reče: “On te ne poznaje, pa da li bi mu se malo približio i kazao mu da si došao iz Nedžda, pa da ga obavijestiš o Nedždu?” Ja sam mu se primakao, a ovi mu rekoše: “Kajse, ovaj je čovjek došao iz Nedžda.” Kajs je toliko uzdahnuo da sam pomislio kako će mu se jetra raspasti. Zatim je počeo pitati o tom i tom mjestu, o toj i toj dolini. Dok sam mu ja o tome govorio, on je plakao. Da bi supruga privukla pažnju svoga muža na sebe i na ono što govori, trebala bi da razgovara o stvarima i temama koje muž voli. Tada će razgovor između njih dvoje biti uzbudljiv i poticajan, a muž će uživati u razgovoru sa svojom suprugom.

Nevfel je rekao: “Vidio sam Medžnuna kako se nag igra sa pijeskom, kako kažu, pamet izgubio. Primakao sam mu se i obratio, a on mi počeo pričati o nekoj drugoj temi. Neko od njegovih mi reče: ‘Ako želiš da ti priča kako treba, spomeni mu Lejlu.’ Upitao sam ga: ‘Voliš li Lejlu?’ On mi reče: ‘Da.’ ‘Pričaj mi o njoj’, rekoh mu. Kajs počeo da recituje stihove o njoj, tako da smo zadugo pričali.”

Traganje za temama koje će potaknuti pažnju muža, dovest će do toga da će muž uživati u razgovoru sa ženom. Ako i bude odbijao razgovor, te teme će ga privući kao što magnet privlači željezo i osjećat će se opušteno.

Ovakav način razgovora okupit će srca drugih ljudi oko tebe. Kada je Uzvišeni Allah poslao Musaa, عليه السلام, faraonima, sihr (magija) i natprirodne pojave bile su ono što je privlačilo pažnju ljudi. Zato je Musau, عليه السلام, kao mudžiza (dokaz poslanstva) dat štap koji se pretvarao u veliku zmiju. Ovaj uzbudljivi i privlačni dokaz ostvario je Musaovu želju i cilj. Naime, okupio je sve stanovnike Egipta, bez obzira na stalež, na velikom trgu, u danu njihovog praznika i trijumfalno pokazao i dokazao Musaovo, alejhis-selam, poslanstvo.

Također i Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, data je mudžiza koja je privukla i zaplijenila pažnju i osvojila srca tadašnjih Arapa, koji su iznimno cijenili pjesničke i retoričke sposobnosti, toliko da su gotovo sve svoje društvene aktivnosti ispunjavali recitiranjem stihova i pokazivanjem retoričkih sposobnosti. Ta mudžiza bio je Kur'an rječiti. Oni su se počeli međusobno savjetovati da ne slušaju Kur'an i svako ko bi ulazio u Mekku također je bio upozoren da ne sluša Kur'an. Neki od njih su u uši stavljali pamuk kako ne bi čuli Kur'an. Ebu Džehl, kao najžešći Poslanikov, sallallahu alejhi ve sellem, neprijatelj, kada bi utonuo u noć, ne bi mogao dugo ostati u kući a da ne izađe slušati Kur'an. Izlazio je noću do mjesta gdje je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, klanjao i sjeo bi gdje ga niko ne bi vidio. Tako su iste noći učinili i Ebu Sufjan, kao i El-Ahnes b. Šurejk, a da nijedan od njih nije znao za drugog. Šta ih je to okupilo oko onoga prema kome su ispoljavali neprijateljstvo? Okupilo ih je ono što je pobudilo njihovu pažnju – vrhunac pjesništva – Kur'an.

Dakle, pobuđivanje pažnje može dovesti do toga da muž u mnogim pitanjima promijeni svoje mišljenje i stav, što žena u drugim okolnostima ne bi mogla postići. U godini primirja na Hudejbiji, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, otišao je da obavi 'umru. Kurejševići su na pregovore poslali čovjeka iz plemena Benu Kinane, da pregovara sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, i da ga odvрати od obavljanja 'umre. Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, vidio ovoga čovjeka – a on, sallallahu alejhi ve sellem, bio je natprosječno inteligentan – znao je kako da dođe do njegove duše.

U tom trenutku Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je ashabima, kojih je bilo hiljadu i četiri stotine: “Ovaj čovjek pripada narodu koji poštuje prinošenje žrtve, stoga dovedite pred njega naše kurbane.” Na ovaj način Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, privukao je pažnju ovog čovjeka, pridobio njegovo srce i naklonost. Tako se pregovarač iz Kinane vratio Kurejševićima, i ne samo da nije pregovarao sa Vjerovjesnikom, sallallahu alejhi ve sellem, nego je čak stao u njegovu odbranu.

Ne postoji nikakva zapreka u tome da žena istraži koji su to hobiji njenog supruga i da to iskoristi i inicira razgovor sa njim, a zatim od njegove sestre ili rodice sakupi informacije vezane za taj hobi, ili kupi knjigu koja o tome govori, kao što je lov, vrste riba i tome slično. Isto tako poželjno je i preporučljivo da neko vrijeme provede u čitanju te knjige, a zatim ispriča mužu ono što je pročitala, jer žena kupi knjigu koja govori o njenom poslu i sate provodi čitajući je samo da bi zaradila nešto novca. Posvećivanje pažnje porodičnom životu i sklonostima bračnog druga treba da joj bude važnije i potrebnije od toga da sa mužem razgovara o svojoj direktorici na poslu ili o svome bratiću, što samo može

izazvati zlovolju kod muža, koji će poželjeti da ga supruga počasti svojom šutnjom. Naravno, i muž bi trebao postupiti isto kao i žena.

Osmijeh koji je zarobio moje srce

Ona koja ne posjeduje nasmijano lice neće biti uspješna supruga, a isti slučaj je i sa mužem, jer osmijeh znači “da sam sretna što te vidim... ti ćeš me uvijek činiti sretnom, pa me nemoj ostavljati, čak i više od toga... ja te volim”. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, stalno je podsticao na osmijeh, jer osmijeh spaja srca. Osmijeh nikada nije silazio sa njegovog lica, bez obzira bilo to pred ashabima ili njegovim suprugama.

Abdullah b. Haris rekao je: “Nisam vidio da se iko više smiješio od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.”¹¹ (Bilježi ga Ebu Šejh)

Džerir b. Abdullah el-Bedželi rekao je: ***“Otkako sam primio islam, nisam vidio Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a da mi se nije nasmiješio.”***¹² (Buhari)

Svaki od ashaba mislio je da je on najdraža osoba Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, zbog toga što ga je stalno pred sobom viđao nasmijanog. Amr b. El-‘As došao je Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, ubijeđen u to da je on najdraži Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, pa ga je upitao: “Allahov Poslaniče, ko ti je od ljudi najdraži?” “Aiša”, odgovorio je Poslanik. “A od muškaraca?”, upita ga

¹¹ Ahmed, *Musned*, 17251, 17261; Ebu Šejh el-Asbehani, *Ahlaku-n-Nebijji*, 173, 1/17.

¹² Buhari, *Sahih*, 6089.

on. “Njen otac (Ebu Bekr)”, odgovorio mu je Poslanik. On ga je opet upitao: “A poslije njega, ko ti je najdraži?” “Omer”, odgovorio mu je Poslanik. Tada je Amr b. El-‘As ušutio i ništa više nije pitao Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Mužev osmijeh supruzi, bez ijedne riječi, mnogo joj znači. Čak štaviše, možda će na nju ostaviti i veći trag i utjecaj od samih riječi, zbog toga što riječi možda ne mogu iskazati sve što je u srcu. Zato neka ti osmijeh kaže šta ti je u srcu. Kada je neki beduin čuo da se i Allah smije, rekao je: “Nećemo ostati bez dobra od Gospodara koji se smije.” To je rekao zbog toga što osmijeh upućuje na ljubav i prihvaćenost i čini da čeznemo za onim što posjeduje osoba koja nam se smiješi.

Navikni sebe na smiješak, jer on će sigurno zarobiti njegovo srce, pa makar to i ne priznao javno. Dva brata po vjeri su se zavadila, što je potrajalo duže vrijeme. Jedan od njih dvojice kazuje o tome: “Jednog dana sam ga sreo, a on mi se nasmiješio u lice. Tada sam sebe preispitao i pokajao se zbog toga što sam ga izbjegavao, a svoju dušu sam radi toga korio. Sve što sam do tada u prsima osjećao prema njemu, nestalo je u samo nekoliko sekundi. Vratio sam se do njega i raščistili ono što je bilo među nama.” Osmijeh će dokinuti i eliminirati sve sporove i rasprave koje su se nakupile u srcu spram druge osobe i učiniti da te muž iskreno voli.

Prodavac u jednoj prodavnici video-materijala kazuje: “Punih pet godina radio sam kao prodavač video-kaseta nemoralnog i bestidnog sadržaja. Jednoga dana navratio mi je neki mladić, blistava lica i elegantan. Prišao mi je, pružio svoju ruku i toplo se sa mnom rukovao i pozdravio. Lice mu je krasio prekrasan osmijeh koji plijeni srce, uklanja nelagodnost i ruši sve psihičke barijere. Nakon toga me

posavjetovao, poklonio mi neku kasetu, a zatim me ostavio i otišao. Kada sam se vratio u svoj stan, sjetio sam se osmijeha onog mladića, koji me je obradovao. Taj osmijeh me potaknuo da poslušam kasetu koju mi je poklonio. Nisam do kraja ni poslušao kasetu a već sam se u potpunosti promijenio. Uputio sam se do džamije i klanjao namaz, koji sam ostavio prije dvanaest godina, i sve kasete sam zamijenio islamskim kasetama. Sve ovo bilo je uzrokom blistavog osmijeha koji je zaplijenio moje srce. Zarobljavanje tijela može donijeti samo krivotvorenu pokornost i lažnu ljubav, dok zarobljavanje srca osmijehom donosi iskrenu pokornost i djelotvornu i strastvenu ljubav koja osvaja srce.

Osmijeh, također, licu daje dodatnu ljepotu, koja nadmašuje onu prirodnu ljepotu.

Ka‘b b. Malik, radijallahu anhu, u priči o svome pokajanju, kada mu je s neba obznanjeno da mu je tevba primljena, kazuje: ***“Zaputio sam se i ušao u džamiju. Poselamio sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a njegovo je lice blistalo od radosti. Kada bi Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio radostan, lice bi mu sijalo poput mjeseca.”***¹³ (Buhari)

Isto tako Enes b. Malik, radijallahu anhu, *spominje svoj posljednji pogled na Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kada je u ponedjeljak otkrio zastor svoje sobe i nasmiješio se: “Pogledao sam njegovo lice koje je bilo kao list Mushafa, lijepo i čisto, a svijet je stajao u saffovima za Ebu Bekrom.”*¹⁴ (Buhari)

¹³ Buhari, *Sahih*, 4673, 4676, 4678.

¹⁴ Buhari, *Sahih*, 680, 681, 754, 1206, 4448.

Svakom susretu sa mužem udahni dušu svojim osmijehom. Uspjeh muža i žene zavisi od sposobnosti da vladaju sobom i od nastojanja i truda da budu nasmijani pri svakom susretu. Zbog toga je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nemoj omalovažavati nijedno dobro djelo, pa makar da svoga brata susretnoš vedra lica.”¹⁵ (Muslim)

¹⁵ Muslim, *Sahih*, 2629.

Ja sam te izabrao

Moj je prijatelj toliko osjećajan da srce skoro da mu puca od naklonjenosti i ljubavi, međutim, on nije u mogućnosti da izrazi svoja osjećanja nijednoj osobi koju voli. Mnogo puta je pokušavao da se savlada i u tome je napredovao, ali vrlo malo. Dobio je prvu kćerku, prvorodenče u braku, i neopisivo je zavolio, ali nije mogao da prema njoj iskaže svoja osjećanja. U takvom stanju i odnosima, napunila je četiri godine. Nekada mu je bila neposlušna, a nekada ga ignorirala, sve dok nije prešla sve mjere. Tada ju je uhvatio rukama i pred svojom suprugom je upitao: “Što si takva? Ti si moje srce, moja duša, moj život, moj životni vijek. Mnogo te volim, zašto se tako odnosiš prema meni?!” Svi su umukli, i žena i kćerka. Svi su bili zabezeknuti ovim izrazima koje do sada nikome nije kazao. Svi su zašutjeli. Nakon toga, kćerka se u potpunosti, od glave do pete, promijenila u odnosu prema svom osjećajnom ocu. Riječi ljubavi ruše brda nestvarnih barijera koje je druga strana u sebi podigla, iz razloga koji se kriju u njenoj nutрини, i navode je da prema drugima iskazuje svoja stvarna osjećanja koja je u sebi držala i prikrivala. Riječi ljubavi i naklonosti upućene supruzi, ispunit će je marljivošću i elanom za ostvarenje svega onoga što kruži u mislima njenog muža. Učinit će je spremnom da, radi njegovog zadovoljstva, žrtvuje najvrednije i najskupocjenije što ima.

Kada je Musa, ﷺ, izašao iz grada Medjena i zaputio se ka Egiptu i prošao noću pored Sinaja, izgubio se. U daljini je vidio vatru i prema njoj se zaputio sam, u vrijeme kada su ljudska srca uznemirena. Tada ga je zovnuo Uzvišeni Allah: ***“Ja sam, uistinu, Gospodar tvoj! Izuj, zato, obuću svoju, ti si, doista u blagoslovljenoj dolini Tuva. Ja***

sam te odabrao, zato slušaj ono što ti se objavljuje.” (Taha, 12-13.)

Riječi: ***“Ja sam te odabrao”***, osvojile su Musaovo, ﷺ, srce. Zatim mu je Uzvišeni Allah rekao: ***“...‘zato slušaj ono što ti se objavljuje’.”*** Musa, ﷺ, slušao je srcem punim čežnje, da bi ga nakon toga od Uzvišenog Allaha obasule riječi naklonosti i ljubavi: “Ja sam učinio da te svako voli i da rasteš pod okom Mojim”, tj. da se odgajaš uz Moju zaštitu, pažnju i ljubav i pod okom Mojim.

Zatim Uzvišeni kaže: ***“I ja sam te za Sebe izabrao”***, ti si samo Moj. Iz ljubavi i naklonosti prema tebi učinio sam da odrasteš na jedan neuobičajen način. Nakon ovih Božanskih riječi koje su obuzele njegovo srce i um, Musa, ﷺ, bio je spreman za poslaničku misiju. Uzvišeni je zatim rekao: ***“’Idite ti i tvoj brat sa dokazima Mojim, i neka sam vam Ja uvijek na pameti, idite faraonu, on se, doista, osilio’.”*** (Taha, 41-42.) Musa se žustro zaputio faraonu, od kojeg je strahovalo i malo i veliko, ne noseći nikakvo oružje, osim ljubavi i privrženosti Allahu, ﷻ.

Oko i srce – ako ove dvije riječi izgovori voljeni, odagnat će sve brige i tuge koje su se okomile na drugu osobu i okružile je sa svih strana. Kada se najčasniji i najugledniji među Kurejševićima, velikan svih svjetova, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uputio plemenu Kurejš i pozvao ih Allahu Uzvišenom, oni su ga u laž utjerivali, vrijeđali i optužili ga da je lažac, sihirbaz i luđak, da bi ga na kraju bojkotovali. Od silne brige znao je bez osjećaja prepješačiti velike razdaljine. Tako je došao i do Taifa gdje su ga žestoko napali i odbili, zasuli kamenjem i raskrvavili njegova časna stopala. Zatim mu se obratio Uzvišeni Allah, da ga utješi i raspoloži: ***“A ti strpljivo čekaj presudu Gospodara***

svoga, Mi tebe i vidimo i štitimo...” (*Et-Tur*, 48). Ponovit ću ove riječi: “...Mi tebe i vidimo i štitimo”. Ove riječi su odagnale sve boli i tuge, a naročito kada su popraćene obraćanjem njegovom milostivom srcu koje je izvor ljubavi: **“Donosi ga povjerljivi Džibril, na srce tvoje”** (*Eš-Šuara*, 194), i: **“...da bismo njime srce tvoje učvrstili”** (*El-Furkan*, 32).

Kada muž nešto traži od žene, ili joj u srdžbi kaže: “Ne radi tako, nego ovako!”, zar nije bolje da mu odgovori riječima: “Samo reci, oko moje, samo tebe gledam.” Kada razgovaraš s drugom stranom, nemoj nikada zaboraviti koristiti riječ “srce”.

Jedan mladić kazuje: “Dok sam jedne prilike bio na nekom sijelu, uđe nam mladić, jedan od stalnih posjetilaca ovoga sijela. Odmah mi je srcu postao drag i mnogo sam ga zavolio.

Sa momcima je uvijek bio nasmijan i dobroćudan, a mogla se vidjeti živost kako kola kroz njegove žile. Upoznao sam se sa njim i kada smo izašli, otkrio sam mu sve što osjećam prema njemu. Nije prošlo mnogo vremena a ja sam mu postao najdraža osoba, čak neću pretjerati ako kažem da sam postao njegov najbolji prijatelj.” Zbog toga je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nastojao da u širenju bliskosti koristi ovaj način i metod. Enes je rekao: “Sjedio sam kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kad prođe neki čovjek. Neko od prisutnih reče: ‘Allahov Poslaniče, ja zaista volim ovoga čovjeka.’ ‘A jesi li mu to kazao?’, upita ga Poslanik. ‘Nisam’, odgovori ovaj. A Poslanik mu reče: ‘Ustani i obavijesti ga o tome’.”¹⁵ (Ahmed)

¹⁵ Ahmed, *Musned*, 12022, 12105, 12180, 13123.

Izražavanje osjećanja jednog supružnika prema drugom, omogućit će vam da upravljate njegovim srcem preko emocija, a on neće moći da vam se drage volje ne odazove.

Davno sam upoznao jednog mladića koji svojim riječima osvaja srca i na najljepši način pozdravlja i dočekuje svoje prijatelje. Kad izdaleka vidi svoga prijatelja, čuješ ga kako, sa osmijehom na licu, govori: “Bujrum, bujrum!”, da bi zatim nastavio da mu se obraća lijepim riječima. Upoznao sam i njegovu majku i uvjerio se da se radi o osobi koja prednjači u slatkorječivosti. Poželio sam da sam dio ove sretnе porodice koju je Allah blagoslovio i zbližio njihova srca. Bez obzira što su se sinovi poženili, insistirali su da svi stanuju u jednoj kući. Napravili su veliku kuću, koja je, hvala Allahu, prostrana svima, ali to su uspjeli postići nakon što su u svojim srcima laskavim riječima sagradili dvorce ljubavi.

Ovo su samo neki plodovi riječi ljubavi i prijateljstva koje nam je preporučio Uzvišeni Allah: ***“Reci robovima Mojim da govore samo lijepe riječi, jer bi šejtan mogao posijati neprijateljstvo među njima.”*** (El-Isra, 53.) Uzvišeni je rekao: ***“...samo lijepe riječi”***, tj. kada se drugima obraćaš, izaberi najljepše riječi i izraze.

Pitamo se: Da li svaki od supružnika, pri izražavanju ljubavi i osjećanja, odabire najljepše izraze?

Pogled krajičkom oka

Jedan od vladara je upitan: “Koji od tvojih robova te bez laskanja najviše voli?” “Na to ti ne mogu odmah odgovoriti, morat ćeš malo sačekati na odgovor”, reče mu vladar. Jednog dana vladar je sa ovim čovjekom, koji ga je pitao, izašao na poljanu, a sa sobom je poveo i stoku i robove. Dok su svi sjedili, odjednom je vladar pogledao prema snježnom brdu, a zatim okrenuo glavu i nastavio razgovarati sa prisutnima. Uto dođe neki rob i pred vladara stavi veliki lonac pun snijega. Vladar ga upita: “Zašto si to učinio?” Rob odgovori: “Vidio sam da se osvrćeš prema snježnom brdu i shvatio sam da o njemu razmišljaš, pa sam požurio da ti donesem snijega.” Vladar se okrenu onom čovjeku koji mu je postavio pitanje i reče mu: “Ovaj mi je najodaniji i najiskreniji. On primijeti i dokuči čak i ono što u mislima poželim.” Neizravno gledanje voljene osobe, bez suočavanja, krišom i budnim pogledom, punim ljubavi, iskrenosti i lijepog odnosa, stvorit će kod nje osjećaj iskrene ljubavi i privrženosti, zbog toga što je tvoje srce i oči nikada ne napuštaju, a oko prenosi ono što je u srcu i sluga mu je pokorni.

U početku poslaničke misije Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, u namazu se okretao prema Kudsu, ali je često pogledao prema nebesima, nadajući se da će Allah Uzvišeni promijeniti kiblu. Iako Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije tražio od Allaha promjenu kible, Allah ga je gledao, pratio njegove postupke i pokrete i znao je njegove misli. Zato je Uzvišeni Allah ubrzo i udovoljio njegovim željama. Uzvišeni kaže: ***“Vidimo Mi kako sa žudnjom bacaš pogled ka nebu, i Mi ćemo sigurno učiniti da se okrećeš prema strani koju ti želiš, okreni zato lice svoje prema Časnom hramu!”*** (El-Bekare, 144.)

Zašto žena ne bi požurila da mužu spravi određenu vrstu hrane ako je osjetila da mu se ta hrana svidjela kad su bili zajedno u nekom restoranu ili pozvani na ručak kao gosti, ili zašto ne bi požurila da mu kupi određeni miris koji mu se svidio, a koji je osjetio kod njenog brata, i dala mu ga kao poklon, bez da je o tome pričao ili to tražio, nego je samo pokazao da mu se dopada, bilo pogledom ili postupkom.

Skriveni pogled zbližava i spaja ljudska srca.

Jedan mladić pripovijeda o tome koliko je povezan sa svojim prijateljem: “Ja osjećam da me traži iako ne pita za mene, a to osjetim jer se okreće i traži me pogledom i tako sve dok me ne ugleda. To zaista djeluje na moje srce. Nekada zna da sam na sijelu, ali i pored toga osvrće se da bi se uvjerio da sam još tu. Na taj način postaje sve bliži mom srcu.”

Jedan od mladića veli: “Nekada osjetim žudnju za svojim bratom po islamu, pa ga pogledam skrivenim pogledom, a on me osjeti i okrene mi se smiješeći se. Želio bi da me prihvati i zagrlji, kao što kaže pjesnik:

Čudno je što za njima čeznem

O njima prolaznike pitam, a oni uz mene

Moje oči ih traže, a oni mi u zjenici oka

Srce za njima čezne, a oni preda mnom stoje.”

Zbog toga hurije nikada neće skidati pogled sa svojih muževa u Džennetu i stalno će u njih gledati: **“U njima će biti one koje preda se gledaju”** (Er-Rahman, 56). Uzvišeni također kaže: **“...Hurija u šatorima skrivenih...”** (Er-Rahman, 72.) One su oborile poglede i samo gledaju svoje muževe.

Kako bi ovakav pogled djelovao na ženu kad bi je njen muž pogledao na porodičnom sijelu ili sijelu na kojem su se našli zajedno! Da je gleda skrivenim pogledom, pa kada mu se ona okrene, on se nasmiješi. Kada onaj ko voli gleda voljenu osobu skrivenim pogledom, krišom oka, to voljenoj osobi daje osjećaj povjerenja i kazuje joj da je neko zaista voli. To ostavlja veliki trag u pružanju utjehe, jer otklanja brigu, ublažava bol, tugu baca u zaborav i otklanja tegobu.

Kada se Mekkelije nisu odazvale Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, njega je zadesila briga i skoro da je sebe uništio: **“Zar ćeš ti sebe uništiti što ovi neće da vjeruju?”** (Eš-Šuara, 3).

Uzvišeni Allah ga obavještava da se to tako mora desiti, pa kaže: **“Eto tako ga Mi u srca grješnika uvodimo, oni u njega neće vjerovati dok ne dožive patnju nesnosnu.”** (Eš-Šuara, 200) Skoro da je sebe uništio iz straha za njih, ili možda zbog pitanja koja su mu se nametala: “Da li je njihovo neodazivanje pozivu dokaz da Allah sa mnom nije zadovoljan?” Nakon prethodnih ajeta Uzvišeni Allah mu se obraća: **“Zato se ne moli mimo Allaha drugom bogu, pa da budeš od onih koji će biti paćeni.”** (Eš-Šuara, 213) Oštre riječi upućene Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: **“pa da budeš od onih koji će biti paćeni...”**, ostavile su ogroman trag na srce milostivog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Uzvišeni Allah zatim kaže: **“...i budi ljubazan prema vjernicima koji te slijede, a ako te ne budu poslušali, ti reci: ‘Ja nemam ništa sa onim što vi radite’.”** (Eš-Šuara, 215-216.)

Povrh svega brinulo ga je da će mu možda njegovi sljedbenici biti neposlušni. Nametala su mu se razna pitanja:

“Da li je moj Gospodar nezadovoljan sa mnom? Da li me izbjegava? Da li me je ostavio?” Na sva ova pitanja Uzvišeni Allah mu odgovara: “...i pouzdaj se u Silnoga i Milostivog, koji te vidi kada ustaneš”. Ti, ti Allahov Poslaniče, iz Svoje ljubavi prema tebi, On ne skida Svoje oči ni sa jednog tvog pokreta. Ovo mu je bila obavijest i utjeha, kao kad te neko gleda ispod oka pa osjetiš olakšanje, tako te i On gleda i vidi pogledom ljubavi, zaštite, milosti i pouzdanja. Uzvišeni Allah to je zatim potvrdio riječima: “Kada sa ostalima molitvu obavljaš”, tj. vidi i one koji te na sedždi svojim riječima blagosiljaju i one koji te po dobru spominju.

Tako neka jedan od supružnika ovakvim pogledom gleda svoga bračnog druga, kada se ovaj žali na odnos nekih svojih prijatelja ili radnih kolega, jer to će ostaviti na njega veliki trag. Skriveni i brižni pogled ublažit će boli koje su obuzele dragu osobu koju drugi izbjegavaju i otkloniti osjećaj da je voljena osoba uistinu izbjegava ili zapostavlja. Ako i postoje neki dokazi i vidljivi znakovi da se izbjegavanje zaista i desilo, ovakav pogled će potvrditi da je bojkot samo nešto privremeno, nešto što se desilo vanredno, što treba popraviti i što u biti i ne postoji. Nakon što je Ka‘b b. Malik izostao iz Bitke na Tebuku, priznao je Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, svoj grijeh: “Allahov Poslaniče, Allaha mi, ja nema nikakvog opravdanja”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Što se ovoga tiče, on je istinu rekao, pa ustani dok ti Allah ne presudi.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, izbjegavao ga je, a to je naredio i ostalim muslimanima, sve dok Allah o njemu ne donese Svoj sud. Ka‘b je rekao: “Ljudi se se mnogo promijenili prema nama, tako da mi je zemlja u kojoj sam rođen postala mrska, kao da to nije zemlja koju poznajem. Dolazio sam Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, dok je bio u mesdžidu, nazivao mu

selam i pitao se: ***‘Pomiču li mu se usne, odgovara li mi na selam?’ Zatim sam klanjao blizu njega i krao mu poglede. Kada bih pristupio namazu, on bi me gledao, a kad bih se okrenuo prema njemu, on bi skrenuo pogled s mene.***¹⁶(Muslim)

Kada bi Ka‘b susreo Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, on bi okretao glavu od njega, iščekujući Allahovu presudu, ali je Ka‘b zauzimao visoko mjesto u njegovom srcu.

Neki je čovjek rekao: “Ja i moj prijatelj dugo smo se izbjegavali. Jednoga dana, pogledi su nam se sreli i vidio sam da me gleda nježno. Tada sam sebe žestoko kritizirao zbog toga što sam ga izbjegavao i na kraju smo se pomirili. Ako muž kritizira ženino spremanje hrane ili joj uputi neke zamjerke na razmještaj u kući, neka je kritizira na ovaj način, neka je pogleda ispod oka, kako bi joj olakšao i kako bi zamjerke u srcu lakše podnijela. To će polučiti uspjeh, ukoliko nakon toga od žene ne potekne nešto što će naljutiti muža. Međutim, ako ovaj skriveni pogled izostane, druga strana će osjećati da je zapostavljena i da joj niko ne pridaje pažnju.

Jedna žena priča o svome stanju sa mužem kada među njima dođe do svađe i kaže: “Kada uđe u kuću, iščekujem da me makar ispod oka pogleda, ali to ne primjećujem, čak štaviše, kao da me i nema, što svakako poveća moju srdžbu.”

¹⁶ Muslim, *Sahih*.

Dah noći

Profesor Abbas Ma'rifi pripovijeda jedan svoj doživljaj i kaže: "Ustao sam i zaputio se ka fakultetu 'Halidije' na kojem sam bio dekan. Pozvao sam neke profesore na sastanak na tom istom fakultetu. Dok sam se vozio, misli su mi bile obuzete nekim stvarima i kada sam stigao do parkinga, potrošio sam četvrt sata da nađem mjesto za parking. Kada sam parkirao auto, iznenadio sam se kada sam vidio da se nalazim ispred kompleksa ministarstava u centru grada. Sjeo sam tu i razmišljao: 'Šta me je dovelo na ovo mjesto?' Prije toga obnašao sam vrlo odgovornu funkciju u firmi koja se nalazila baš na ovom mjestu. Krenuo sam pješice i ušao u firmu, nazvao selam direktoru, koji me je ljubazno primio. Smiješeći se, rekao mi je: 'Ebu Talale, riješen je problem Abdul-Azizove majke!' Upitao sam ga: 'A kakav je bio njen problem?' On me je upitao: 'A zar nisi došao da ga riješiš?' Upitao sam: 'Šta se desilo?' On je nazvao Ummu Abdul-Aziz koja je ubrzo i došla i zahvalila mi se na zauzimanju za nju. Ja sam opet rekao: 'Recite mi šta se desilo!' Ummu Abdul-Aziz zatim je nazvala svoju majku, koju lično poznajem i mnogo cijenim. Ona mi se također obratila preko telefona i zahvalila mi se. Tada sam bio još više zbunjen. Upitao sam je: 'Majko, o čemu se radi?' Ona mi reče: 'Jučer mi je došla moja kćerka, Ummu Abdu-l-Aziz, plačući, žaleći mi se da joj je učinjena nepravda na poslu i da je optužena za neke greške koje nije počinila i da je nevinna kao što je vuk nevin od Jusufove krvi. Srce mi se zbog toga cijepalo. Rekla sam joj: -Kćeri moja, tako mi Allaha, ja ti ništa ne mogu pomoći, osim da večeras na noćnom namazu Allaha molim za tebe – bila je poznata po ibadetu – On jedini može nevolje otkloniti. Moja kćerka je otišla plačući, a meni se srce cijepalo od boli. Molila sam Allaha iskrena srca. Molila sam Ga i poslije sabah-namaza

riječima: ‘Gospodaru moj, danas pošalji doktora Abbasa el-Ma’rifija do direktora firme, znam da je u dobrim odnosima sa direktorom ove firme.’” Dr. Abbas kaže: “Allah je uslišao i ostvario njenu dovu i riješeno je pitanje Ummu Abdul-Aziz. Njena dova je uslišana tako što sam ja otišao do firme, pa makar kao počasni gost. Uzvišeni Allah je ostvario sve ono za šta Ga je molila ova čestita žena.” Da je ovu priču ispričao obični čovjek sa ulice, moglo bi se staviti mnoštvo upitnika i ja je ne bih shvatio ozbiljno, međutim, priču je ispričao doktor, vrijedni i razboriti akademik, koji je u godinama i kojemu ne nedostaje ugleda, niti ima potrebe za lažima kako bi na sebe skrenuo pažnju. On je, štaviše, poznat u svim akademskim krugovima. Neki muževi donose odluku da ne prihvate neke važne ženine zahtjeve, a po svojoj naravi nikada ne mijenjaju odluku. Tada žena pomisli da joj nema pomoći, pa se obrati Uzvišenom Allahu dovom, koji dadne da se stvari odvijaju u njenu korist, kao naprimjer da muž prisustvuje nekom sijelu ili društvu, gdje neko od prisutnih nametne istu tu temu i govori o njenoj važnosti i tako se muž uvjeri da je pogriješio i promijeni svoje mišljenje, pa dođe kući i odobri ženi ono što je željela. Kaže Ummu Seleme, radijallahu anha: “Čula sam Vjerovjesnika, *sallallahu alejhi ve sellem*, da kaže: **‘Kojeg god roba (čovjeka) zadesi kakva nevolja, pa kaže: - Inna lillahi ve inna ilejhi radži’un, Allahumme’džurni fi musibeti ve ahlif li hajren minha** (Svi smo Allahovi i svi se Njemu vraćamo. Allahu moj, podari mi nagradu za moju nevolju i daj ono što je bolje od nje) – Allah će ga sigurno nagraditi za njegovu nevolju i dat će mu ono što je bolje’.”¹⁷ (Muslim)

Kada je umro Ebu Seleme, pomišljala sam: ‘Odakle mi neko ko je bolji od Ebu Seleme?’ Međutim, ja sam rekla

¹⁷ Muslim, *Sahih*.

onako kako mi je naredio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i u tom trenutku na moja je vrata pokucao lično Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i zaprosio me. Tako mi je Allah u zamjenu dao nekoga ko je bolji od Ebu Seleme.”

Nekada, prema mišljenju supruge, muž ima neprihvatljiv karakter i nezadovoljavajuće ponašanje i ona ima osjećaj da to kod muža nikada ne može promijeniti i da je to dio njene sudbine, pa se s tim i pomiri. Zašto ne bi upotrijebila magičnu supstancu, koja bi ovu maštu i snove pretvorila u istinu i stvarnost, čiju će slast osjetiti i u njoj prijatno uživati? Zekerijja, alejhis-salam, bio je čovjek u poznim godinama i u svojoj mladosti nije dobio dijete, a imao je i suprugu nerotkinju. Kada je izgubio nadu u sebe, nije izgubio nadu u Allahovu milost, te je u dubini noći, slomljena srca, podigao ruke Uzvišenom Allahu i zamolio: “Gospodaru moj, kosti su mi oronule i glava osijedila, a nikada nisam, kada sam ti, Gospodaru moj, molbu uputio, nesretan bio.” Zatim je rekao: “Zato mi pokloni, od Sebe, sina.” Uslišanje je ubrzo došlo, dok je bio na mjestu gdje je imao običaj klanjati: “I meleki ga zovnuše dok je klanjao u mihrabu: ‘Allah ti šalje radosnu vijest da ćeš sina Jahjaa dobiti’.” Zekerijja je bio iznenađen i začuđen kako je molba tako brzo uslišana, jer to nije očekivao. Upitao je: “Gospodaru moj, kako ću imati sina kad mi je žena nerotkinja, a već sam duboku starost doživio?” Jedan čovjek pripovijeda o svojoj situaciji sa suprugom: “Imao sam ženu kod koje nisam volio neke njene osobine i mislio sam da je to teško promijeniti. Tada sam se okrenuo dovi i između ostalih učio sam i Junusovu dovu, koju je učio dok je bio u utrobi ribe: ‘Nema boga osim Tebe, slavljen neka si, ja sam se sam prema sebi ogriješio’ (La ilahe ille ente subhaneke inni kuntu minez-zalimin). U dovi sam ustrajno i ponizno molio, uz konstantne pokušaje da to ponašanje kod

nje izmijenim. Ubrzo se stanje u potpunosti promijenilo, ostvario sam ono što sam nastojao.” S druge strane, jedna žena pripovijeda o situaciji sa svojim mužem: “Jednoga dana rekla sam svome mužu: ‘Subhanallah, nisam mislila da se dova ovako brzo uslišava.’ Muž me upitao o čemu se radi i tražio pojašnjenje. Rekla sam mu: ‘Tokom svih proteklih dana uljepšavala sam ti se, ali se ti nisi osvrtao na mene, pa me je briga spopala. Tada sam Allaha molila poslaničkom dovom koja je za to predviđena i to prije nego si ušao u kuću.

Molila sam: - O Živi, o Vječni, Tvojom milošću, pomoć od Tebe tražim, popravi cjelokupno moje stanje i ne prepuštaj me sebi samoj ni koliko je treptaj oka (Ja Hajju ja Kajjumu, birahmetike estegisu, aslih li še'ni kulleha ve la tekilni ila nefsi tarfete ajnin). Kada si ušao u kuću, stanje se u potpunosti izmijenilo. Počeo si se sa mnoom šaliti, hvaliti me i udvarati mi se.” Srca su među prstima Milostivog, kako kaže Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i On ih okreće kako hoće. Ponekad žena, nakon što je poduzela sve mjere i uzroke, bude bespomoćna i samo joj preostane dova, nakon koje se popravi njeno stanje. Jedan srednjoškolac veli: “Između mene i mog najboljeg prijatelja došlo je do svađe, nakon što se ni noću ni danju nismo rastavljali. Takvo stanje je potrajalo oko dvije sedmice i bilo mi je veoma teško zbog toga. Jednoga dana, nakon ikindija-namaza, ušao sam u sobu, zaključao vrata, podigao ruke i učio dovu protiv brige, tuge i nevolje, a suze su mi se slijevale niz obraze. Učio sam: ‘Allahumme inni abduke ibnu abdike, ibnu emetike, nasijeti bi jedike, madin fije hukmuke, adlun fije kadauke, es’eluke bi kulli-smin huve leke, semmejte bihi nefseke, ev enzeltehu fi kitabike, ev ‘allemtehu ehaden min halkike, ev-iste’serte bihi fi ‘ilmil-gajbi indeke, en tedž‘alel-Kur’ane rebi’a kalbi ve nure sadri, ve dželae huzni ve zehabe hemmi’ (Allahu moj, ja sam Tvoj rob, sin Tvoga roba i Tvoje robinje. Ti mojim

životom upravljaš, meni će se desiti ono što si Ti presudio, a Tvoja presuda je pravedna, molim Te svakim Tvojim imenom kojim si Sebe nazvao, ili koje si objavio u Svojoj Knjizi, ili kojem si poučio nekoga od Svojih stvorenja, ili koje si za Sebe zadržao u skrivenom znanju, molim Te da učiniš Kur'an procvatom moga srca, svjetlošću mojih prsa, da njime otkloniš moju tugu i ukloniš moju brigu).'¹⁸ (Ahmed) Samo što sam završio sa dovom, neko mi je pokucao na vrata i kada sam otvorio, ugledao sam svoga prijatelja. Tako smo se i pomirili.”

Među supružnicima se nekada desi sukob koji preraste u izbjegavanje i bojkot. Ni muž ni žena ne bi trebali zaboraviti da se ponizno obrate Allahu, svome Gospodaru i Stvoritelju, daleko od pogleda ljudi, tražeći da im otkloni brigu i zabrinutost. Izlaz i rješenje neće kasniti, čak i ako bi čovjek vidio da je rješenje blizu, poželio bi da malo sačeka kako bi se pripremio za susret sa njim, da ga ne bi pokolebalo i ostavilo bez riječi, jer se ostvarilo bolje nego je očekivao, više nego je tražio i brže od očekivanog.

¹⁸ Ahmed, Musned, 1/319.

